

[Kjærulff-Schmidt.]

tingsudvalget, og vi er som sagt positive over for at medvirke til en mulighed for frivillig forhåndsbeklånning, men der er en lang række tekniske detaljer, som må drøftes udførligt igennem i udvalget, og det vil vi gerne medvirke til.

Haustrup-Clemmensen (KF):

Den gældende realkreditlov er som bekendt kun 4½ år gammel og blev vedtaget enstemmigt i dette ting. Alligevel kan det være naturligt, at man tid efter anden tager spørgsmålet op, om eventuelle ændringer bør gennemføres, og der er grund til, synes jeg, at takke forslagsstillerne for, at man tager dette initiativ.

Der er allerede fra ministerens side henvist til en betænkning fra en arbejdsgruppe, der under afdelingschef Axel Poulsens ledelse har behandlet en række af de reformønsker, der har været fremme. Jeg synes, det er en overordentlig sober redegørelse. Den har ikke til hensigt at drage konklusioner, men vil være en overordentlig nyttig basis for det arbejde, der senere i folketingsudvalget skal foregå om disse spørgsmål.

Jeg vil gerne mere generelt sige, at man jo må erindre — sidste ordfører var netop inde derpå — at ikke blot indeholder realkreditloven en lang række bestemmelser, der begrænser mulighederne for ydelse af realkredit, men derudover er der mellem regeringen, Nationalbanken og realkreditrådet truffet en række yderligere begrænsende aftaler. Dertil kommer, at en eventuel yderligere indsnævring af realkreditinstitutternes muligheder for at yde lån på en række områder vil medføre, at det er den uorganiserede kreditgivning, der så kommer på tale. Det bliver i hvert fald væsentligt dyrere for låntagerne.

Må jeg derudover gøre nogle enkelte bemærkninger om de hovedpunkter, det radikale venstre foreslår taget op.

Det første er spørgsmålet om gennemførelse af de såkaldte blokemissioner. Det er klart, at alt også dér kan overvejes, men hvis der ikke sker anden ændring end overgangen til blokemissioner, bliver der jo hverken flere eller færre obligationer udstedt, og det vil sige, at den realøkonomiske virkning derfor ikke skulle kunne opnås. Hvis man vil benytte systemet til en vis

indskrænkning ud over de begrænsninger, der ligger i realkreditloven og aftalerne mellem myndigheden og realkrediten, så er der altså, som jeg strejfedede før, dels risikoen for, at det uorganiserede marked med væsentligt dyrere rentevilkår kommer ind i billedet, dels, som ministeren netop gjorde opmærksom på, spørgsmålet om kødannelse og ratiøneringsordning, og vi må vel sige, at der ikke er de bedste erfaringer for den slags initiativer.

Det andet hovedområde, som forslagsstillerne er inde på, er spørgsmålet om forhåndsbeklånning. Der vil jeg gerne på mit partis vegne sige, at vi er tilhængere af en genindførelse af forhåndsbeklånningen, der jo blev ydet indtil 1969. Vi mener, at det kunne være en naturlig mulighed. Vi er derimod ikke tilhængere af en obligatorisk forhåndslåneordning og er enige med ministeren i, at det i hvert fald for tiden vil medføre en yderligere vanskeliggørelse af igangsættelse af byggeri, al den stund det for mennesker, der måske ønsker at sætte byggeri i gang, hvis de er tvunget til at belåne det nu under et renteniveau, som man med rimelighed kan forvente bliver noget lavere i løbet af de kommende måneder, selvfølgelig i sig selv vil indebære en tilskyndelse til at udsætte igangsættelsen. Det er vel, alt andet lige, det modsatte, vi i og for sig har brug for af beskæftigelsesmæssige grunde.

Jeg vil altså gerne på mit partis vegne tilsige overordentlig stor åbenhed over for en drøftelse af realkreditens fremtidige problemer, men vi tror ikke, at alle de forslag, der her er strejftet, er den rigtige løsning.

Henning Philipsen (SF):

Vi ser med overordentlig skepsis på dette forslag til folketingsbeslutning. Det forekommer os, at forslaget nok i sig selv understreger det, vi efter min opfattelse har vidst længe, at det kreditsystem, vi har, når det drejer sig om at finansiere boliger i dette land, simpelt hen er forældet og har overlevet sig selv.

Jeg tror, både ministeren og andre ordførere har prøvet på ligesom at skitsere, hvad forhåndslåneordningen ville betyde. Jeg vil gerne føje til her, at jeg yderligere har den opfattelse, at hvis man indfører en obligatorisk forhåndslåneordning, så vil man for så vidt rykke måske et år eller to frem i finan-